

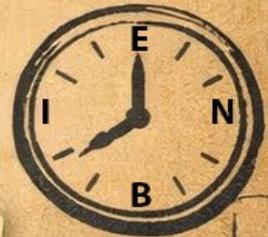
FOR TEACHERS ONLY

TOP SECRET!

CLASSified

CONFIDENTIAL

Lesson Plans

29 March

-
-
-
-

CLIL & STEAM

Don't Forget!

Classroom Secrets Revealed

Welcome to the very first issue of CLASSified!

Dear Educators, Innovators, and Lifelong Learners,

*This journal springs from the same spirit that drives **ENBI Agency**: a belief that when English language teachers, curriculum developers, trainers, and educational leaders come together, wonderful things happen. We started ENBI Agency as a platform for meeting soulmates. It is a place where challenges are shared, solutions are co-created, and professional and personal growth are nurtured. Whether it's helping you understand modern approaches, support you in organising events, mentor you to become inspiring speakers, this community stands ready to support your journey.*

CLASSified is our freshly inked chapter in this ongoing story. Here, we'll explore ideas that matter to you - from classroom practice and curriculum insights to heartfelt reflections on the joys and challenges of teaching. Our mission is simple: to light up where it's dark, strengthen what's weak, and walk with you in pursuit of clarity, connection, and impact.

Thank you for joining us. Let's begin this journey together!

Welcome to CLASSified, where community meets clarity.

With gratitude,

The ENBI Agency Team

<https://enbi-agency.com/>

ЗМІСТ

Твоя перша community - це ти!	4
Вікторія Наумова	
Рівняння з невідомим: хороший вчитель (НЕ) дорівнює хороший підприємець	6
Наталя Зачинська	
Equation with an unknown: A good teacher does (NOT) equal a good entrepreneur	11
Natalia Zachynska	
Beyond Labels: Do We Really Know Our Students?	15
Katherine Reilly	
Semantic Gravity and Integration: Designing English Lessons That Meet Real Life	19
Yana Kozachenko	
Drama Activities in ELT: YES, AND...	25
Tania Shelepko	
Так ви ще не drillили: Як перетворити drilling на цікавий, рухливий і ефективний процес	28
Яна Грідасова	
Ice Cream (STEAM / CLIL Lesson for Young Learners)	30
Інна Островська	
Відгук на урок	32
Ірина Присяжнюк	
Cooking ice-cream with students	33
Олександра Сидоренко та Тетяна Мар'юк	
From CLIL to STEAM: Integrating Content, Language and Experimentation in the English Classroom	36
Natalia Liashko	
Як написати свою книгу?	41
Саша Мамедова	

Твоя перша community - це ти!

У житті важливо зустріти правильного вчителя. Ми складаємося з відображень людей, які нас формували: когось ми наслідуємо, когось переосмислюємо, з кимось сперечаємося... і так поволі формуємо власний світогляд. На старті здається, що достатньо бути “розумним” і “сильним”. Та з часом стає очевидно: знань замало без середовища, а потенціал швидко втрачається без контакту.

Зазвичай усе починається тихо. Ти відчуваєш, що звичні рамки тиснуть: розмови більше не живлять, знайомі ролі тісні, а питання всередині звучать гучніше, і відповідей немає ні в книгах, ні в інтернеті, і навіть всерозуміючий **ШІ не може допомогти. Потрібні люди!**

І тут важливо зробити паузу. Бо перш ніж входити в професійне поле на повну, варто чесно відповісти на базове питання:

- *Хто ти для себе?*
- *Як ти відчуваєшся наодинці?*
- *Куди ти себе ведеш?*
- *Чи чуєш власні бажання?*
- *Чи розрізняєш втому й лень,
страх і інтуїцію, дисципліну і самопокарання?*

Це практика точності. Бо твоя перша community – це ти. Твоя внутрішня система взаємодії з собою: як ти тримаєш курс, як приймаєш рішення, як відновлюєшся, як домовляєшся із власними “хочу” і “можу”.

Далі ти виходиш до людей. Спершу обережно: ніби тестуєш ґрунт, придивляєшся, звіряєшся. І поступово помічаєш закономірність: **професійна community народжується там, де є регулярний контакт, довіра, підтримка і спільна ціль.** Саме спільнота дає мову професії, стандарти, обмін інструментами, коректний зворотний зв'язок і відчуття масштабу. Вона розширює світогляд, бо ти бачиш не лише свою траєкторію, а й карту інших. І на цій карті важливо помітити тих, із ким ти можеш рухатися поруч: зі спільними цінностями, подібними стандартами й мовою професії.

Професійні “свої” – це ті, хто створює для тебе дискомфорт, який трансформується у виклик. І дуже часто ці люди не схожі на тебе. Вони з іншим бекграундом, логікою та мовою мислення. **Саме ця різність розширює рамки й приносить те, чого не знайдеш у буденності.**

І, нарешті, головне: кожному з нас потрібна community. Бо людина росте у взаємодії, так само, як мова росте в спілкуванні, а характер – у виборі. Середовище робить нас точнішими: дає орієнтири, темп і чесне дзеркало. І коли ти повертаєшся у свій день, свою роботу, свої рішення, то несеш із собою не просто натхнення, а ясність, стандарти і впевненість. Бо спільнота або підсилює тебе, або розмиває. І якщо вже входити – то лише туди, де ти стаєш крутішою версією себе.

І якщо ти читаєш цей вісник, я вже знаю, в якій ти **community**.

Хороший вибір 😊

Вікторія Наумова

Рівняння з невідомим: хороший вчитель (НЕ) дорівнює хороший підприємець

Наталя Зачинська

Ринок приватної мовної освіти в Україні сьогодні нагадує масштабне будівництво посеред шторму. Хоча державна програма «єРобота» виконала роль потужного соціального ліфта і дозволила багатьом талановитим людям вийти з тіні та відкрити власний бізнес, у цієї медалі є зворотний бік. Грантова ейфорія сформувала ефект кривого дзеркала та створила **ілюзію легкості ведення бізнесу**, де успіх залежить виключно від вдалого маркетингу.

Моя 13-річна ретроспектива роботи в офлайн-секторі змушує зняти рожеві окуляри та визнати, що відкриття дверей студії складає лише п'ять відсотків успіху, тоді як решта дев'яносто п'ять відсотків є виснажливим марафоном по мінному полю у взутті, яке з часом може почати нестерпно тиснути.

Відкриття студії @Aplus+,
м. Хмельницький

Цей шлях часто набуває форми драматичного замкненого кола і починається з класичного сценарію, коли талановитий викладач бачить недоліки свого керівництва та вирішує **стати тим самим ідеальним і добрим директором**, про якого сам колись мріяв. На хвилі ентузіазму вчитель виграє грант і відкриває власну студію з вірою в омріяну свободу та бажанням створити рай для команди, але саме тут на нього чекає **перший лінгвістичний шок**.

Філолог змушений змінити улюблені ідіоми на суху бізнесову мову, де замість методичних термінів у життя вдираються суворі аббревіатури податкової звітності. Вчитель починає ночами вивчати різницю між системами оподаткування та розбиратися в правилах оформлення лікарняних і декретних відпусток замість

перевірки домашніх робіт учнів. Таким чином робиться перший крок до втрати

колишнього професійного спокою, де головним викликом була методика, а не **адміністративна відповідальність** перед державою, найманими працівниками та клієнтами.

Ми часто помилково сподіваємося, що власний бізнес стане фінальним вирішенням усіх негараздів найманої праці, але насправді потрапляємо у нескінченний цикл, де кожне знайдене рішення породжує нові виклики та можливості для помилок.

“Наявність змін неминує означає наявність проблем”
Іцхак Адізес

Ілюзія стабільності зникає та поступається місцем усвідомленню того факту, що бізнес є постійним потоком проблем, які просто змінюють свій масштаб. Проте приємним бонусом завжди є свобода вибору або ненормований робочий день, або відпочинок посеред року.

Необхідно також розвіяти **міф** про **безкоштовність грантових коштів**, оскільки це цільовий аванс із жорсткими зобов'язаннями щодо працевлаштування двох осіб та сплати за них податків протягом двадцяти чотирьох місяців. Спроба втиснути запуск двох кабінетів у чверть мільйона

250,000

гривень за цінами 2025 - 2026 року призводить до необхідності філігранного маневрування між краплями. Якщо ми виділимо **62 500** гривень на життєво необхідну подушку оренди перших місяців, **25 000** гривень на мінімальний маркетинг та вивіску, **75 000** гривень на бюджетну техніку у вигляді побутових телевізорів замість панелей та **87 500** гривень на прості меблі, ми вичерпаємо бюджет до останньої копійки. У такому разі, ми

залишаємося з нульовим резервом на зарплати та податки, які потрібно сплачувати за вас та двох найманих працівників протягом двох років незалежно від наявності прибутку.

Саме в цей момент на власника лягає тягар колосальної відповідальності перед найманими працівниками, яким він сам ще вчора був. Бажання залишатися добрим директором та уникнути помилок своїх колишніх керівників часто грає злий жарт, адже власник намагається виплатити зарплати команді навіть ціною власного фінансового краху. Це призводить до жорстких податкових та касових розривів, коли **податки потрібно сплатити вже сьогодні, а гроші від клієнтів надійдуть лише завтра**. Власник опиняється в пастці власних ілюзій, де прагнення бути зручним для всіх конфліктує з суворою математикою виживання бізнесу.

Під тиском цієї відповідальності власник опиняється в кульмінаційній точці замкненого кола та змушений обирати подальший шлях, спираючись на власні внутрішні орієнтири. Дехто не витримує навантаження, закриває студію та повертається до репетиторства зі звинуваченнями на адресу держави та клієнтів. Інші ламаються внутрішньо і перетворюються на токсичних керівників, яких самі колись зневажали, бо вважають власні страждання виправданням для жорсткого ставлення до команди. Лише одиниці обирають **шлях еволюції та трансформуються з ремісника в системного управлінця**, здатного бачити картину цілісно та приймати виклики як частину процесу.

Ситуацію ускладнює перетворення ринку на інкубатор копій з однаковими вивісками та обіцянками, де за яскравим фасадом часто ховається методична порожнеча та брак ідей, або ж їх надмірність без системної реалізації. Це створює білий **шум** і дезорієнтує виснаженого війною клієнта, у якого розвинулася **цінова сліпота**. Споживач часто не помічає невидимої інфраструктури закладу та оцінює послугу виключно за вартістю абонементу. Це породжує вічну драму незадоволення, де власнику не вистачає коштів на розвиток, вчителю здається малим його дохід, а студент не розуміє собівартості отриманих послуг. І приходять на зміну парадокс вибагливого клієнта, який, на

жаль, **не розуміє чого ж хоче та як це “щось” виглядає**. Адже його як мале дитя будуть розважати та закликати до себе відчайдушні власники мовних шкіл з обіцянкою закрити біль, потребу, цінність та екологічність, баланс між вільним часом і навчанням.

Стратегії запуску початково створювалися як гнучкий орієнтир. Це дорожня карта, яка мала допомагати новому лідеру оминати типові помилки та створити щось своє, власний простір для діяльності. Проте на практиці ці інструменти часто перетворюються на жорсткі лекала. Замість адаптації методики під запити своєї аудиторії **школи відкриваються як механічні копії**. У таких випадках за зовнішнім шаблоном зазвичай втрачається душа, особливість, певна унікальність.

Коли методичка стає не фундаментом, а просто інструкцією для дублювання, сенс створення нового проекту зникає.

Команда @Aplus+

Справжня школа не є відтвореним за зразком кабінетом. Це **здатність власника** та **команди наповнити** перевірену стратегію **власними сенсами** та **перетворити** копірку на **життєздатну екосистему**.

Наші дії у будь-якій ролі несуть значні репутаційні ризики для всієї сфери та спотворюють ставлення до професії загалом. Демпінг цін з боку новачків знецінює працю всього ринку та привчає клієнта до думки про дешевизну якісної освіти. Невиконання гучних обіцянок окремими школами призводить до розчарування в освіті як такій, і кожен подібний випадок працює проти нас усіх через механізм колективної відповідальності.

Об'єднання з друзями заради грантів також часто стає пасткою за відсутності чіткого розподілу функцій між партнерами. **Дружба не здатна замінити професійні компетенції чи врятувати бізнес**, якщо у команді немає балансу між тими, хто дає результат, і тими, хто адмініструє процеси. Бізнес вимагає синергії різних талантів, а не простого дублювання однієї ролі.

Варто переосмислити повагу до професійного вибору, адже робота в мовній школі має таку ж вагу, як і підприємництво. Для вчителя цінність системної школи полягає у свободі від організаційної рутини, де створений простір для концентрації всього ресурсу на розвитку та учнях. **Власник бізнесу** обирає інший шлях: **його функція полягає у стратегічній стійкості та здатності тримати курс на довгій дистанції**. Це дві рівнозначні сили єдиної екосистеми, яка процвітає саме завдяки тому, що кожен є професіоналом на своєму місці.

Словом 2026 року має стати **майстерне маневрування між краплями** та усвідомлення того, що ми граємо складну шахову партію, а не в прості шашки, де успіх здається миттєвим. Не варто шукати міфічний баланс, краще знайти **свою роль** і виконувати її **гідно** та з повагою до інших.

Світло в кінці тунелю існує, і воно полягає у нашій порядності, взаємоповазі та професіоналізмі, який залишається єдиною валютою, що не знецінюється за жодних обставин.

Наталя Зачинська

Equation with an unknown: A good teacher does (NOT) equal a good entrepreneur

By Natalia Zachynska

The private language education market in Ukraine today resembles a massive construction site in the middle of a storm. Although the state program "YeRobota" has acted as a powerful social elevator, allowing many talented people to step out of the shadows and start their own businesses, this coin has two sides. The excitement surrounding grants has created a "distorted mirror" effect and an illusion that doing business is easy and depends entirely on successful marketing. A thirteen-year retrospective of working in the offline sector forces one to take off the rose-colored glasses and admit that opening a studio is only five percent of success; the remaining ninety-five percent is an exhausting marathon across a minefield in shoes that eventually begin to pinch.

This path often turns into a dramatic vicious circle, starting with a classic scenario where a talented teacher sees the flaws of their management and decides to become the ideal, kind director they once dreamed of. On a wave of enthusiasm, the teacher wins a grant and opens their own studio with faith in freedom and a desire to create a paradise for the team; however, this is where the first linguistic shock happens. The philologist is forced to trade beloved idioms for dry business language, where strict tax abbreviations break into life instead of teaching terms. The teacher begins to stay up at night studying the difference between tax systems and the rules for sick leave and maternity leave, rather than checking student homework. Thus, the first step is taken towards losing professional peace of mind, where the main challenge was methodology, not administrative responsibility for the state, employees, and clients.

It is relevant here to mention the fundamental idea of *Ichak Adizes* that the presence of change inevitably means the presence of problems. We often mistakenly hope that owning a business will be the final solution to all the struggles of being an employee; in reality, we enter an endless cycle where every solution creates new challenges and room for error. The illusion of stability fades and is replaced by the realization that business is a constant stream of problems that only change in scale. However, a

pleasant bonus is always the freedom to choose an irregular working day or a vacation in the middle of the year.

It is also necessary to dispel the myth that grant money is "free," as this is a targeted advance with strict obligations to hire two people and pay taxes for them for twenty-four months. An attempt to fit the launch of two classrooms into a quarter of a million hryvnias at 2025 - 2026 prices leads to the need for very precise maneuvering. If we set aside 62,500 hryvnias for a vital rental safety net for the first months, 25,000 hryvnias for minimal marketing and signs, 75,000 hryvnias for budget technology like household TVs instead of professional panels, and 87,500 hryvnias for simple furniture, we drain the budget to the last cent. In this case, we are left with zero reserves for salaries and taxes, which must be paid for you and two employees for two years, regardless of profit.

At this exact moment, the weight of huge responsibility for hired employees, a role the owner played themselves just yesterday, and which falls on them today. The desire to remain a kind director and avoid the mistakes of former managers often plays a cruel joke, as the owner tries to pay team salaries even at the cost of their own financial collapse. This leads to severe tax and cash gaps, where taxes must be paid today, but money from clients will arrive only tomorrow. The owner finds themselves in a trap of their own illusions, where the wish to be convenient for everyone conflicts with the harsh math of business survival.

Under the pressure of this responsibility, the owner ends up at the tipping point of the vicious circle and is forced to choose a path based on their own internal compass. Some do not handle the load, close the studio, and return to tutoring while blaming the state and clients. Others break internally and turn into the toxic managers they once despised because they believe their own suffering justifies harsh treatment of the team. Only a few choose the path of evolution and transform from a craftsman into a systemic manager capable of seeing the whole picture and accepting challenges as part of the process.

The situation is complicated because the market is turning into a factory of copies with identical signs and promises, where a bright facade often hides an empty

methodology and a lack of ideas, or too many ideas without a system. This creates "white noise" and confuses the exhausted client, who has developed price blindness. The consumer often does not notice the invisible infrastructure of the place and judges the service only by the cost of the subscription. This creates an eternal drama of dissatisfaction, where the owner lacks funds for development, the teacher feels their income is too small, and the student does not understand the real cost of the services. Then comes the paradox of the demanding client, who unfortunately does not understand what they want or what this "something" looks like. As a result, they are entertained like a small child by desperate language school owners with promises to fix pain, needs, values, and the balance between free time and study.

Launch strategies were originally created as a flexible guide. This is a roadmap meant to help a new leader avoid typical mistakes and create something of their own, a personal space for activity. However, in practice, these tools often turn into rigid templates. Instead of adapting the method to the needs of their audience, schools open as mechanical copies. In such cases, the soul, distinctiveness, and uniqueness are usually lost behind the outer template.

When the methodology becomes not a foundation but simply an instruction for copying, the meaning of creating a new project disappears. A real school is not a classroom copied from a sample. It is the ability of the owner and the team to fill the verified strategy with their own meanings and turn the copy into a living ecosystem.

Our actions in any role carry significant reputation risks for the whole industry and distort the attitude towards the profession in general. Price dumping by newcomers devalues the work of the entire market and teaches the client to think quality education is cheap. The failure to keep loud promises by individual schools leads to disappointment in education itself, and every such case works against us all through the mechanism of collective responsibility.

Joining forces with friends for grants also often becomes a trap if there is no clear division of functions between partners. Friendship cannot replace professional skills or save a business if there is no balance in the team between those who produce

results and those who manage processes. Business requires a synergy of different talents, not just duplicating one role.

It is worth rethinking respect for professional choice, as work in a language school has the same weight as entrepreneurship. For a teacher, the value of a systemic school lies in freedom from office routine, where a space is created to focus all resources on development and students. The business owner chooses a different path: their function consists of strategic stability and the ability to keep the course over a long distance. These are two equal forces of a single ecosystem, which succeeds precisely because everyone is a professional in their place.

The key concept of 2026 must be skillful maneuvering and the understanding that we are playing a complicated chess game, not simple checkers where success seems instant. We should not look for a mythical balance; it is better to find our role and perform it with dignity and respect for others. Light at the end of the tunnel exists, and it lies in our decency, mutual respect, and professionalism, which remains the only currency that does not lose value under any circumstances.

Natalia Zachynska

Beyond Labels: Do We Really Know Our Students?

By Katherine Reilly

We are all familiar with the saying “**Appearances can be deceiving**,” but let us take a moment to analyse this bold statement, shall we? Attitudes are intricately intertwined with perception, as people often respond to the assumptions others make about them rather than to who they truly are. Aggressive or disruptive behaviours, in particular, frequently conceal fragile underlying causes that may be easily overlooked when first impressions dominate our judgment.

A case in point is the so-called ‘trouble-maker’: the student who vents all his frustrations during lessons, halting our teachings as the disruptive behaviour could in fact escalate to a full-blown confrontation between the figure of authority – the teacher – and the provoker – the student. How should we vent these frustrations and ease tensions while at the same time uphold our integrity and alleviate our students’ anxieties?

Wait a minute... **did we just label him?** And
why did we immediately assume it’s a boy?

source: freepik

Societal norms are deeply ingrained in our upbringing, transcending cultural barriers. Boys, for instance, are **often stereotyped** as disruptors of balance and challengers of authority. Yet such generalizations and assumptions are best left behind, as we are all aware that this is not always the case. One of the most common mistakes educators make is labelling their students.

A student who is begging for attention – something they may be deprived of at home – might express this need in an unorthodox fashion. Disruption, teasing, inappropriate behaviour, or even constant complaints.

“You always favour Mary instead of me!” one of my students exclaimed when I first began teaching, and rightfully so! Little did I know at the time that he was enduring domestic intimidation and this mistreatment had deeply affected him. His attention

span was limited as his mind was preoccupied with what awaited him upon returning home.

I mistakenly attributed his limited participation to indifference, failing to consider how this tense situation hindered his progress. Upon discovery of the root of the cause, I regret not having offered him prior opportunities to shine in class. **Devoting my personal time – even during breaks – to support him, despite the school year being already underway, made a world of difference.** Not only did his academic performance improve, but so did his overall mindset.

It wasn't about marks – although he did actually improve – it was about offering the student a nurturing environment in which he could shine and be himself, even if only momentarily forgetting the hurdles at home.

I'm not being judgmental. We all make mistakes. The saying "Live and learn" could be seamlessly adapted in our profession to: "**Teach and learn.**" And why not? Regardless of identity or experience, we are all students of life.

Speaking of mistakes, I recall a student from nearly two decades ago who had migrated due to war. Undisciplined, emotionally unstable, and disruptive were the characterizations bestowed upon her by the school management when she was assigned to my class. These labels only intensified her distress, leading her to embrace the identity forced upon her.

From the moment she entered the classroom, she challenged my authority. At the time, I was still wet behind the ears and lacked the training to deal with such situations effectively. Instead of de-escalating, I further aggravated tensions by fuelling her desire for confrontation. Little did I know that such an approach only exacerbated tensions, disrupted learning, instilling fear in the other students as they eventually saw their teacher as vulnerable and unsuitable for her job.

As human beings we are naturally prone to emotional reactions. If the situation is tense, we exhibit extreme emotions in a variety of ways, some more aggressive

than others. **Adopting a neutral stance and postponing confrontation is key in such perilous moments.** Of the two parties involved, it is the teacher who must regulate emotions and initiate a calm discussion after the lesson.

Neutral replies such as “*I can see you’re frustrated*” or “*We’ll talk after the lesson*” can buy valuable time, contain escalating behaviour, preserve classroom authority, and **maintain the flow of the lesson.** More often than not, by the end of the lesson, emotions have subsided. Conversations during breaks frequently lead to apologies, explanations, and sometimes even requests for support.

And what of the students who are bullied or intimidated; unable to participate due to fear of being humiliated by their peers? The root of such causes differs and may be triggered by cultural variations, socioeconomic background, or non-conforming identities to name just a few. Each case is unique and deserving of our undivided attention.

So, what say you my disgruntled colleagues? Are these matters beyond our jurisdiction?

There is, indeed, a fine line between intervention and overstepping. Yet our capacity as educators pertains not only to the deliverance of knowledge, but to the upholding of the mental well-being and stability of our learners. When bearing witness to physical or mental abuse, we would be at fault not to report the predicament to the person of authority; in most cases, the principal or director of studies of the educational establishment.

Attitudes, however, are but **a fraction of our concerns.** A case in point is juggling a multi-level class of diverse learners, often grouped under a single CEFR label for administrative convenience. And what of the textbooks? Do they genuinely reflect our students’ realities, needs, and lived experiences?

These are but a few of the trials that shape a teacher’s daily reality. But you are already aware of this, aren’t you? What you are truly searching for are ways to ease pressure and find direction.

And where better to begin than within your professional community – your trusted circle of colleagues, your fellow **agents**, so to speak? Training, collaboration,

and the exchange of ideas and experiences, pave the way towards a more inclusive approach to teaching, one in which all learners are given equal opportunities to grow and thrive.

Just remember... **let go of the labels!**

Katherine Reilly,
ELT Author & Teacher Trainer

Check the details of our special online training with Katherine [here](#).

KATHERINE REILLY

**Teaching with Purpose:
Responsive Practice for All Learners**

(((ONLINE

**29 March 2026
10:00 – 16:40**

Secret Files

Price: **2500** UAH

ENBI Agent Special Price: 1900 UAH

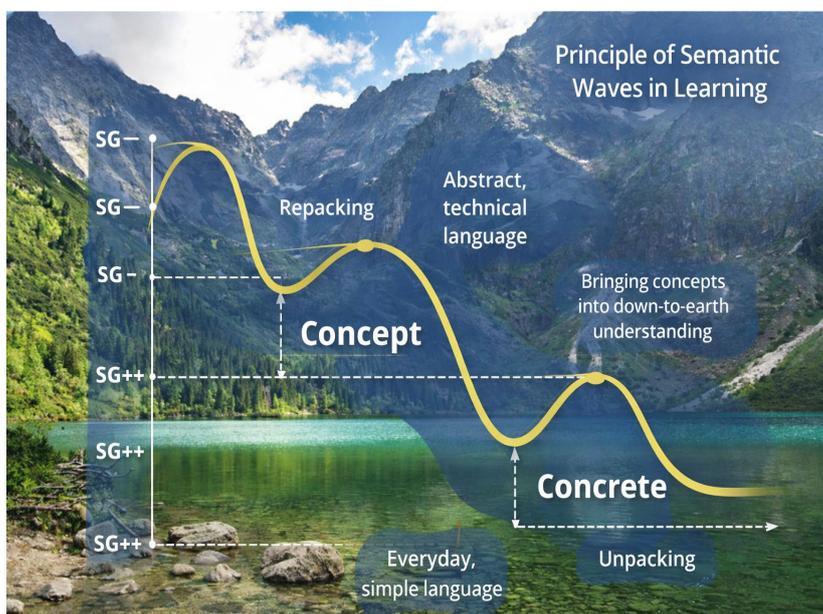
Semantic Gravity and Integration: Designing English Lessons That Meet Real Life

By Yana Kozachenko

In many English classrooms, particularly in competence-based frameworks like the New Ukrainian School, students excel in lessons but face a significant challenge: they **can't apply** what they've learned to **real-world situations**. Vocabulary and grammar are remembered, but the skills do not transfer when the context shifts.

While attending a lecture by Associate Professor *Joanna Kukuczka* from Warwick University, I first learned about semantic approaches, which gave me a broader understanding of why this happens. It is helpful to turn to Legitimation Code Theory (LCT), developed by *Karl Maton*, and specifically to the concept of semantic gravity (SG).

Maton defines semantic gravity as “the degree to which meaning relates to its context” [2]. When semantic gravity is strong (SG+ or SG ++), meaning is tightly tied to a specific situation. When semantic gravity is weak (SG- or SG--), meaning becomes more abstract and transferable across contexts.

This distinction offers teachers a strong lens through which to view. It allows us to observe not just what students learn, but how portable their learning becomes. To make this lens more actionable, teachers might consider asking themselves a set of reflective questions to guide their practice. A quick diagnostic question could be,

Can my students use this phrase outside today's scenario?

Additional prompts include:

- In what other **contexts** could this language be applicable?

- How does this lesson tie into **real-world situations** students might face?
- What **adjustments** can I make to enhance language transferability?

These questions can turn reflection into practice, ensuring that learning is not just context-specific but applicable in broader contexts. For instance, in one of my classes, we explored phrases related to everyday shopping activities. I asked my students to apply our discussion of phrases like 'checking out at the cashier' in different settings, such as describing tasks at a bank or a library. This exercise showed them that, when developed with an emphasis on weaker semantic gravity, language skills can easily transition to various real-life contexts.

☞ **Strong semantic gravity: where learning begins**

In language classrooms, strong semantic gravity (SG++) occurs when students work with concrete, familiar situations. For example, consider the context of a shelter during an air raid: "*Our shelter is in the basement, and we go there during an air raid.*" This sentence remains understandable and accessible because it is directly tied to students' experiences. This grounding is essential. As *Maton* notes, "meanings with stronger semantic gravity are more dependent on specific contexts of acquisition and use" [2]. Without this grounding, learning becomes abstract too early, and students disengage.

However, context-bound language persists within its context. A student describing one shelter does not automatically gain the ability to describe safety in other environments. Here's the design challenge: This is the point at which lesson design must intentionally transition students from context-bound language to broader application.

☞ **Weak semantic gravity: where learning becomes transferable**

Weakening semantic gravity (SG- or SG--) does not mean removing meaning. It means repackaging meaning in a way that travels. To encourage immediate application, teachers could take a moment to transform a classroom example into one with weaker semantic gravity. Here is a step-by-step process to achieve this:

1. Identify a context-bound example currently used in your lesson. For instance, "*Our shelter has two exits.*"
2. Analyze the core elements that make it context-specific.
3. Determine how these elements can be generalized. For example, the concept of 'EXIT' can be applied to many structures, not just shelters.
4. Rewrite the example to broaden its applicability:

"Safe buildings usually have clear exits and clear rules."

5. Discuss this transformation with students to illustrate how language can generalize from specific instances to more universal principles.

Try revisiting an example you've used in class and rewrite it to be more broadly applicable. This exercise helps in practicing abstraction.

Consider this shift:

"Our shelter has two exits." (SG++)

"Safe buildings usually have clear exits and clear rules." (SG-)

The second sentence is no longer tied to a single shelter but can describe any location, making its meaning applicable within different contexts.

Maton notes that weaker semantic gravity lets knowledge "abstract from its immediate context and apply across multiple settings" [2]. This abstraction is a gain in power.

This shift is critical in ESP (English for Specific Purpose). Learners prepare to use English in changing career settings. For instance, imagine a field medic briefing an international team during a crisis. Such a professional not only requires technical vocabulary but also needs the ability to articulate clearly across various languages and cultural understandings. Similarly, medical staff, engineers, military, and business professionals need language that travels across assignments, teams, and contexts.

ESP is not solely technical vocabulary, it is about designing semantic mobility.

☞ **Semantic waves and cumulative learning**

Maton emphasizes that successful learning involves variation in semantic gravity over time. He writes that “cumulative knowledge building requires movements between stronger and weaker semantic gravity” (SG +) [2]. This movement is often described as a series of semantic waves.

A lesson begins with strong semantic gravity (SG++ or SG+), grounding learners in a concrete scenario. It then weakens semantic gravity, lifting learners toward generalizable principles or language tools (SG- or SG--). Finally, it strengthens semantic gravity again, as learners apply those tools in a new context (SG+). To make these transitions more accessible for teachers, consider using a sentence pattern:

"From X (SG+), to Y (SG-), back to Z (SG+)"

This template can help educators script their lesson waves effectively, translating theory into practice. Without this wave, learning becomes flat. Students either remain trapped in context-specific examples or encounter abstract rules that lack meaningful application. The wave creates continuity. It allows learners to unpack meaning from experience and repack meaning into transferable knowledge.

☞ **Scaffolding semantic gravity in ESP and integrated curricula**

In competence-based systems such as the New Ukrainian School, the goal is not solely linguistic accuracy, but transferable competence. This corresponds naturally with semantic gravity as a design principle.

Scaffolding plays a central role in managing this movement. Teachers can observe and identify specific learner behaviors that indicate these gravity shifts. For example, at a lower level of abstraction (SG++ or SG+), behaviors such as role-playing or accurately describing realistic situations demonstrate grounding in context. Teachers offer context-rich entry points during this stage. As learners begin to notice and articulate language patterns, such as formulating principles or generalizations, they exhibit a shift to higher levels of abstraction (SG-- or SG-). Finally, when learners successfully adapt vocabulary to new topics or apply skills in novel contexts, they

demonstrate semantic transfer back to practice in a new setting (SG+). Observing these indicators can guide teachers in formative assessments, ensuring that concepts have been internalized.

Integration with other subjects supports this process. Content from health, science, civic, or professional education offers conceptual lenses that help weaken semantic gravity. When learners state, “*Explicit instructions reduce panic*” or “*Ventilation improves performance*”, they gain portable frameworks.

This is where ESP and integrated learning converge.

☞ **Bridging semantic gravity in practice**

In my work with English teachers and curriculum design within the New Ukrainian School, I focus on facilitating educators to recognize these transitions and experience how effective lesson design does not eliminate context but rather orchestrates movement between context and abstraction. By reframing teachers as '**co-architects with learners**', we emphasize the importance of partnership and agency in the educational process. This collaborative approach encourages educators and students alike to actively engage in the learning journey, co-designing meaningful, applicable pathways.

For instance, one effective method we've implemented is a collaborative workshop where teachers pair up to design lesson plans. Together, they identify specific learning outcomes and brainstorm how to shift students from context-bound language to broader applications. Additionally, during joint sessions, students provide feedback on their learning experience, enabling teachers to adjust their methods in real time. This collaborative effort not only promotes a deeper understanding of semantic gravity but also builds a supportive community of practice among educators and learners.

Teachers become designers of trajectories, not simply providers of input.

Semantic gravity offers a shared language for interdisciplinary teaching, helping educators align linguistic scaffolding and conceptual development across subjects. To reflect on how well integrated your current curriculum might be, consider asking yourself: Where do your science and language objectives diverge? This pointed

question can spark a self-audit and prompt immediate curriculum conversations, fostering a more cohesive educational experience.

Practicing this movement takes practice. Teachers must see learners' positions and design intentional lifts and returns.

Not every moment of a lesson must operate at the highest level of abstraction. According to *Irina Argüelles-Álvarez*, effective teaching benefits not just from concrete examples but also from strong transitions that shift between different levels of meaning [1].

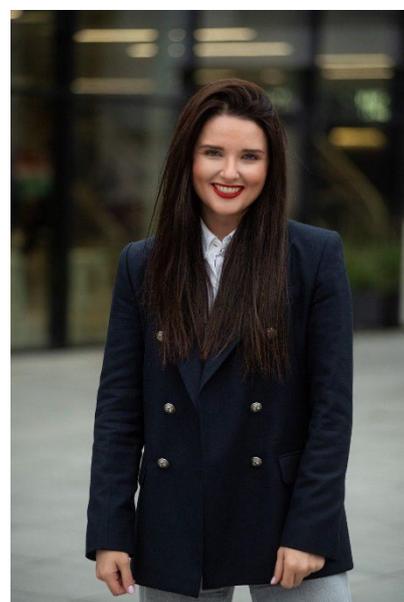
☞ **Toward cumulative and transferable competence**

Semantic gravity offers a simple but deep insight. Learning is not determined solely by what is taught, but by how meaning travels.

As *Maton* notes, “knowledge grows cumulatively when learners are able to move between context-dependent meanings and more abstract, generalizable meanings” [2]. For English teachers, especially those working in ESP and competence-based systems, this insight opens new possibilities. It shifts the focus from covering content to building mobility. When lesson design supports semantic waves, language becomes more than a classroom exercise. It becomes a tool learners carry forward into new contexts, challenges, and futures.

Yana Kozachenko

founder of the EverEnglish Language Agency,
Cambridge-certified language trainer (CELTA, DELTA M2,3),
Master's student in Educational Leadership at the University of Warwick (UK),
co-founder of the NGO “Foundation for Innovation and Sustainable
Development”, head of the Foreign Languages working group within the
Language and Literature educational field as part of the Ministry of
Education and Science of Ukraine's “Education for Life” policy implementation,
author and presenter of the original English lesson segment
“English Lesson” on Snidanok z 1+1,
and initiator of the socially impactful project #MetaMillion, aimed at
improving English proficiency among at least one million Ukrainians.

Reference list:

1. Argüelles Álvarez, I. and Morton, T. (2023) 'Using legitimation code theory to investigate English medium lecturers' knowledge building practices', *Journal of English for Academic Purposes*, 65, 101285. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2023.101285>
2. Maton, K., 2016. Legitimation Code Theory: Building knowledge about knowledge-building.

Drama Activities in ELT: YES, AND...

By Tania Shelepko

Being both an English and Drama teacher, I started using Drama Techniques in English lessons and applying the ESL Methodology to planning rehearsals and managing actors. I also started observing differences between the outcomes of both:

Teaching English	Teaching Acting
Language is the subject of studying	Language is an instrument of studying
Teachers and students focus on verbal skills	Teachers and students focus on both verbal and non-verbal skills (including psychological and physical).
The product of teaching is students' ability to understand the language and use it for communication.	The product of teaching is students' ability to collaborate, act and interact, develop memory, keep circles of attention, be creative, express feelings and emotions using voice and body.

@Tetiana Shelepko

Of course, **teaching drama** cannot focus on learning new grammar or vocabulary, but it definitely helps students **break the communication barriers**, develop **freedom in self-expression**, **creativity** and **critical thinking**, **collaboration**, **emotional competence**, etc.

In fact, most students measure their language proficiency by their ability to speak the language, regardless of their grades in tests and exams [1].

I noticed that **students use the language much freer** and stay more satisfied in the conditions that don't look like a lesson for them, where the focus is far from language learning. They get engaged when there is a quest and appropriate

challenge. For this reason, I will share a drama activity that I use with actors to activate **their creativity skills**, as well as in the classroom to enhance communication.

YES AND...

1. Ask students to make pairs. I usually ask them to look into each other's eyes for 2 seconds and identify the emotion of their partner. This establishes a positive atmosphere between them.

2. Tell students that one will have to choose the role of a husband and another, a wife (teacher/student; brothers; other roles).

3. Once they choose the roles, tell them that they are going to plan their weekend together. However, every time they start a sentence, they have to use the words "**No, and...**".

Model a short conversation with one of the students to demonstrate:

- Let's go to the sea?
- No, and you know I don't like the sea.
- No, and you never told me.

[...]

Ask students to start but once they hear you **clap** (you can use any other distractor) they have to stop and look at you as fast as possible even if they are in the middle of a word.

4. Give students 1-2 minutes to talk using this pattern and clap (you might applaud since it is going to be noisy). Write "**Yes, but...**" on the whiteboard.

5. Change instruction. Students continue the same conversation where they use the words '**Yes, but...**' for the beginning of each sentence instead of 'No, and...'. Let them speak for 2-3 minutes and clap. Write "**Yes, and...**" on the whiteboard.

6. Change instruction. Students continue the same conversation where they use '**Yes, and...**' for the beginning of each sentence instead of 'Yes, but...'. Let them speak for 3-4 minutes and clap.

7. Ask whether pairs found the agreement in their plans. Find out where they finally decided to go or what to do. Ask them which sentence starter ('No, and...', 'Yes, but...', or 'Yes, and...') was the most productive and why.
8. Provide delayed error correction.

Normally, the most productive way is the 'Yes, and...' sentence starter, because it helps students to agree on something and collaborate in building on their plan, for example:

- Let's go to the cinema?
- Yes, and let's take John with us!
- Yes, and we could have popcorn in the cinema...

What students will learn from the improvisation exercise:

- ✓ It demonstrates the **value of collaboration**.
- ✓ It develops immediate **critical** and **creative thinking skills**.
- ✓ The beginnings of the phrases guide students and **don't let them stop** the conversation until you stop it.
- ✓ This pattern can be applied to another topic with **other roles**.
- ✓ The **focus is on the task** rather than on the use of language.

You can add greater challenges e.g. a pile of cards with the words or structures learned at the lesson and ask students to use one in each sentence. However, it is not recommended to do so if you try this exercise for the first time. It will work best if you add extra challenges when students are already familiar with the format.

Tania Shelepko
Theatre Director,
Drama and English Teacher,
Author

Reference list:

1. Dörnyei, Adolphs and Muir, 2017, Investigating English Language Role Models.

Так ви ще не drillили:

Як перетворити drilling на цікавий, рухливий і ефективний процес

Яна Грідасова

“Repeat after me” – швидко виснажує і дітей, і самого вчителя.

Проблема не в drilling як такому. Проблема в тому, що він часто виглядає одноманітно.

Тож, ділюся 5 іграми, в яких drilling залишається drilling'ом, але стає рухливим і значно цікавішим для дітей.

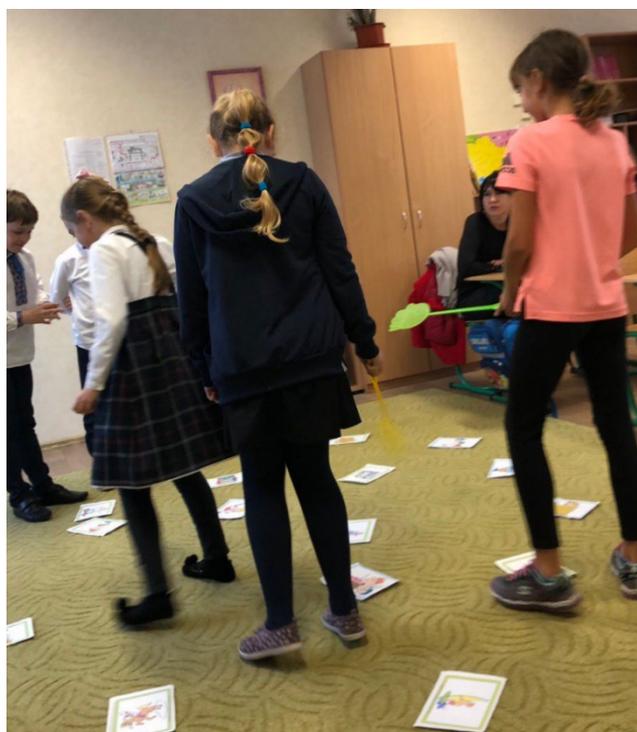

Гра 1. Balloon Tennis

Що потрібно: повітряні кульки, мухобійки (паперові тубуси / або можна грати руками)

Як грати:

1. Учня працюють у парах або міні групах.
2. Учитель вимовляє слово, яке потрібно повторити.
3. Діти грають в теніс кулькою і з кожним відбиттям кульки повторюють це ж слово.

Гра 2. High Five Drill

Що потрібно: гарний настрій 😊

Як грати:

1. Вчитель говорить слово, яке учні мають «продрілити».
2. Діти рухаються по класу і дають однокласникам high five.
3. Кожен high five = повтор того самого слова.
4. Є умова: потрібно дати high five кожному учневі у класі.

Гра 3. Jump to the Board

Що потрібно: вільний простір

Як грати:

1. Діти стають у лінію біля стіни навпроти дошки.
2. Учитель говорить слово, яке потрібно повторити.
3. Діти мають дострибати до дошки, повторюючи це ж слово.
4. Кожен стрибок – повтор слова.

Варіація: можна зробити змагання «хто швидше».

Гра 4. What's on Your Desk

Що потрібно: книжки, зошити, пенали, ручки – усе, що вже є на партах.

Як грати:

1. Вчитель говорить слово, яке потрібно повторити.
2. Діти перекладають по 1 предмету з одного краю парти на інший і кожного разу повторюють одне і те ж слово.

Гра 5. Word Circle Jump

Що потрібно: картки або картинки зі словами, які потрібно «продрілити», вільний простір

Як грати:

1. Учитель розкладає картинки зі словами на підлозі, у формі великого кола. Кількість карток – залежно від кількості слів, які потрібно «продрілити».
2. Діти рухаються по колу
3. Кожного разу, коли учень наступає на картинку, він має тричі підстрибнути і тричі повторити слово, яке зображено на картці

Яна Грідасова
Teacher Trainer,
CELTA/TYLEC certified teacher,
Neurolanguage Coach,
CELT-P/S Trainer,
UNESCO Facilitator

Ice Cream (STEAM / CLIL Lesson for Young Learners)

By Inna Ostrovska

Lesson Objectives:

Educational:

- to introduce and consolidate vocabulary related to the topic *Ice Cream* (cream, sugar, vanilla, etc.);
- to develop listening (gist and detailed), reading, and speaking skills.

Developmental:

- to develop memory, attention, and communication skills;
- to build basic STEAM skills through a simple science experiment.

Social / Values:

- to encourage pair and teamwork;
- to foster a positive attitude towards learning and exploring.

Materials & Equipment:

- laptop / projector;
- video: “National day of Ice Cream for Kids” - <https://www.youtube.com/watch?v=frHtTPOzbnE>
- vocabulary flashcards - <https://www.twinkl.com/resource/us-t-t-1131-ice-cream-shop>
- word-search template <https://www.twinkl.co.uk/resource/t-l-2249-wordsearch-template>
- dialogue strips (cut-up); <https://www.twinkl.co.uk/resource/esl-ice-cream-role-play-lesson-for-beginners-t-1660663463>
- zip-lock bags, ingredients for making ice cream – ice, salt, sugar;
- recipe: <https://www.youtube.com/watch?v=1RYfd8Q2nKQ>
- music for the activity;
- napkins, spoons.

Lesson Procedure

Stage	Objective	Activities	Time
Warm-Up & Introduction	Build rapport and activate prior knowledge	Greeting the class. Ice breaker: ice-cream-shaped microphone or thread game. Introduction of the ice cream task board.	5 min
Lead-In & Video Task	Practice listening for gist and detail	Watch the video “Who is the father of ice cream?”. Second viewing: describe the first ice cream and its ingredients.	7 min
Vocabulary Focus	Learn and practise key vocabulary	Vocabulary games with flashcards: guess, repetition, TPR (cream, sugar, vanilla).	7 min
Word Search	Reinforce new vocabulary	Learners complete a word search with the target words.	5 min
Reading: Disappearing Dialogue	Practise reading and memorisation	Read the full dialogue on the screen. Words and phrases gradually disappear; learners recall and say them aloud.	6 min
Dialogue Building	Practise spoken interaction	Reorder scrambled dialogue strips. Work in pairs to create and perform their own dialogues.	6 min
Science Experiment: Let’s Make Ice Cream!	Explore states of matter & STEAM skills	Follow recipe steps in pairs: mix ingredients, shake the bags to music, revise vocabulary, and taste the final product.	12 min
Reflection & Wrap-Up	Review and consolidate learning	Learners reflect on activities, share favourite moments or new words, receive praise and say goodbye.	2–3 min

Expected Learning Outcomes:

By the end of the lesson, learners will be able to:

- name basic ice cream ingredients in English;
- understand the main idea and details of a short video;
- build and perform a simple dialogue;
- describe the ice cream-making process at an elementary level.

Inna Ostrovska

Teacher, Gymnasium 22
Tutor and YL methodologist,
AplusLS, Khmelnytskiy
TKT (1, 2, CLIL, YL)

Відгук на урок

Ірина Присяжнюк

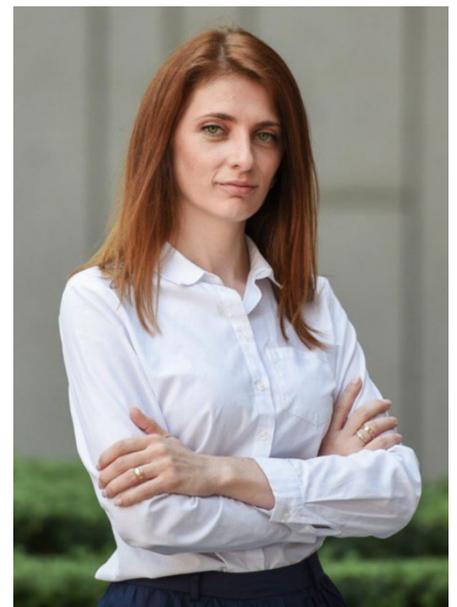
Відвідавши воркшоп Інни Островської на конференції ENBI про морозиво, не змогла втриматися, щоб не проекспериментувати його зі своїми учнями. Завдяки ретельній роботі, яку проробила Інна, я вже знала про всі підводні камені, тому підготовка була легкою :)

Навіть знаючи, яким має бути кінцевий результат, мені самій було цікаво чи вдасться нам відтворити ту «магію», яку я побачила на воркшопі в Інни, та й там були дорослі, які докладали зусиль, а я робитиму цей експеримент з дітьми... Тож виконавши все згідно інструкції, змішавши всі інгредієнти, ми почали «збивати» наше морозиво ...І нам вдалося!!! Діти почали дивуватися ще на етапі, коли я почала діставати потрібні нам інгредієнти та сказали, що будемо готувати морозиво, але словами не описати їхній захват, коли вони побачили, яку смакоту приготували за 15 хвилин і без жодного електронного приладу!!

Переглянути відео-відгук уроку можна за [ПОСИЛАННЯМ](#).

Ірина Присяжнюк
Голова кафедри
вчителів англійської мови
приватна школа «Гімназія А+»,
м.Київ

Cooking ice-cream with students

by Oleksandra Sydorenko & Tetiana Mariuk

Sometimes the most meaningful lessons don't come from perfect planning. They come from attentiveness to the weather, to the moment, to what is genuinely capturing students' curiosity.

When my colleague and I noticed that real winter frost had finally arrived, the idea came instantly. **A trend of making ice cream outdoors** had just started going viral on social media. Instead of scrolling past it, we did what we love most:

We turned a trend

into a learning experience.

And just like that, a lesson was born with cream, condensed milk, freezing air and **CLIL in its purest form**.

We stepped outside the classroom and watched a liquid slowly change its state. States of matter stopped being just a term from a textbook and solidification became something students could actually **see, touch** or **discuss**. They noticed that the mixture didn't freeze immediately, wondered why it behaved differently from water and tried to explain what was happening in their own words.

In that moment, English wasn't the objective. It was simply the tool: the language students used to ask questions, make predictions and explain a process unfolding right in front of them.

This time the frost became a resource and the ice cream was merely a pleasant bonus. What truly mattered was something else: that moment when students stop "completing tasks" and start thinking, questioning and searching for explanations.

When learning happens not because it's written in a curriculum, but because curiosity makes it inevitable.

In moments like these, **CLIL** stops being a methodology and becomes an **experience: real, tangible, alive**. And perhaps it's exactly for lessons like this that we, as teachers, need the courage to set aside the perfect plan and let real life step into the classroom.

Сидоренко Олександра
очільниця кафедри
англійської мови,
викладач курсу Science

Мар'юк Тетяна
методист,
викладач країнознавства
та курсу Science

КМДШ ГРАНД, м.Київ

Join our conference for more experiments! Details are [here](#)

CLIL & STEAM

C ● N F E R E N C E

Vinnytsia

2 MAY, 2026

Іноді найкращі уроки народжуються не з планування, а з уважності: до погоди, до моменту, до того, що зараз хвилює і захоплює дітей.

Коли ми з колегою побачили, що на вулиці справжні морози, рішення з'явилося миттєво. У соцмережах саме почала віруситися ідея приготування морозива просто неба. І замість того, щоб пройти повз, ми зробили те, що любимо найбільше: перетворили тренд на навчальний досвід.

Так з'явився урок, у якому були вершки, згущене молоко, холод і CLIL у його найчистішому вигляді.

Ми вийшли з класу і спостерігали, як рідина змінює свій стан. States of matter перестали бути терміном з підручника, а solidification стало процесом, який можна побачити, торкнутися і обговорити. Діти помічали, що суміш не замерзає миттєво, дивувалися, чому вона поводить себе не так, як вода і намагалися пояснити це своїми словами.

Англійська в цей момент не була метою. Вона була інструментом щоб запитати, припустити та пояснити процес, який відбувається просто зараз.

Мороз цього разу став ресурсом, а морозиво лише приємним бонусом. Але головним було інше. Момент, коли діти перестають “виконувати завдання” і починають думати, ставити запитання і шукати пояснення. Коли навчання відбувається не тому, що так записано в програмі, а тому, що інакше вже неможливо.

Саме в такі моменти CLIL перестає бути підходом і стає досвідом: живим, відчутним, справжнім. І, мабуть, саме заради таких уроків варто вміти відкласти ідеальний план і дозволити реальності зайти в клас.

Сидоренко Олександра

Мар'юк Тетяна

КМДШ ГРАНД, м.Київ

From CLIL to STEAM:

Integrating Content, Language and Experimentation in the English Classroom

by Natalia Liashko

Committed to continuous professional development, many teachers seek innovative ideas and latest approaches in ELT. I am no exception! I constantly travel, study and experiment in the classroom.

Hello! My name's Natalia Liashko and I'm a learnaholic!

There are many things that interest me, but recently the STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) approach has become my passion. Despite its popularity, lots of teachers are still unsure what it involves and how it differs from its sibling, CLIL (Content and Language Integrated Learning).

Let's explore the relationship between CLIL and STEAM focusing on their practical application based on Vincent van Gogh's painting *The Starry Night*. We'll also have a look how a lesson can move from a CLIL framework towards a STEAM-oriented approach through the addition of experimentation and inquiry.

CLIL in the English Language Classroom

The concept of CLIL was introduced in 1994 by David Marsh, who defined it as an educational approach in which subject content and language learning take place simultaneously. In CLIL lessons, students explore topics from different disciplines through the medium of a foreign language, allowing them to develop both subject knowledge and language competence at the same time. [1]

In practice, CLIL exists in two main forms. Hard CLIL is usually implemented by subject teachers who deliver entire subjects, such as History or Science, through English. Soft CLIL, on the other hand, is more typical in language classrooms. In this model, English teachers incorporate elements of subject content into their lessons while maintaining language development as their primary goal.

For many teachers, soft CLIL is not entirely new. Activities that involve discussing art, analysing environmental issues, or exploring geographical topics already integrate language with subject content. ‘We’ve been CLILing in the classroom since 1960s! We just didn’t call it CLIL.’ What distinguishes CLIL from more traditional lessons is the deliberate connection between language learning and meaningful subject matter.

Importantly, CLIL does not require teachers to have specialist knowledge in every discipline. The aim is NOT to deliver a complete subject curriculum but to provide learners with opportunities to engage with authentic topics while using English as a tool for communication and exploration.

For Example: Art as Content

One way to introduce CLIL into the English classroom is through Art. Paintings, photographs and other visual materials provide rich opportunities for discussion, interpretation and creative expression. They also naturally encourage observation and critical thinking.

Let’s take my favourite artist Vincent van Gogh and his famous painting *The Starry Night*. The lesson might begin with a short introduction to the artist, including basic information about his nationality, artistic style and the characteristics of post-impressionism. This brief context helps students understand the cultural and historical background of the artwork

(Content part)

The next stage focuses on observation. Students are invited to look closely at the painting and describe what they see. Initially, the teacher may ask simple questions such as “*What can you see in the picture?*” or “*What colours do you notice?*”. These questions allow learners to practise vocabulary related to objects, colours and elements of the landscape (**Language part**).

Gradually, the discussion becomes more complex. Students might be asked what they think is happening in the picture or what the painting makes them wonder

about. Such questions encourage learners to interpret the artwork and express personal opinions. At this stage, the teacher can support language development by encouraging students to justify their ideas using phrases such as “I think... because...” or “It might be... since...” (**Language part**).

The painting also provides an opportunity to explore artistic techniques. Van Gogh’s distinctive brush strokes, for example, are clearly visible in *The Starry Night*. By examining these details, students can learn new vocabulary while developing a deeper understanding of how the artist created movement and texture in the paintings (**Content part**).

As a result, learners apply their knowledge and re-create their own versions of the painting. After completing their drawings, they describe them to their classmates using English. In doing so, they practise language related to colours, shapes and artistic techniques, often using the present continuous tense to describe actions in the picture.

This type of lesson demonstrates the essence of **CLIL**: students learn about a topic from another discipline while simultaneously developing their language skills.

Introducing STEAM

Knowing that STEAM stands for Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics, many educators consider this approach as a part of CLIL or, even wider umbrella, Content-Based Learning. I must admit, there are many things that apply for both of them. However, there is one tiny detail that makes STEAM unique. While CLIL integrates content and language, STEAM extends this idea by emphasising inquiry, creativity and experimentation. A key feature of **STEAM** education is **experiential learning**. Students are not simply asked to understand information; they are encouraged to **test** ideas, **design** solutions and **evaluate** results. Learning therefore becomes an active process in which curiosity plays a central role.

For language teachers, STEAM offers an opportunity to create highly engaging lessons in which English becomes a tool for exploration rather than the sole focus of instruction.

From CLIL to STEAM: The Role of Experimentation

As I mentioned above, CLIL and STEAM share many similarities. Thus, one **crucial difference** between them is the **role of experimentation**. In a typical CLIL lesson, students apply their knowledge by completing tasks related to the content. In STEAM lessons, however, students are encouraged to test hypotheses and explore possibilities through experimentation.

Returning to my example of *The Starry Night*, the original CLIL activity involved students recreating the painting using traditional drawing methods. While this activity integrates Art with language learning, it remains largely reproductive: students are copying an existing model.

To transform the lesson into a STEAM activity, the teacher can introduce an experimental element. Instead of simply reproducing the painting, students might investigate whether van Gogh's brush strokes can be recreated using different tools or materials. For instance, they could experiment with pencils, markers or building blocks to see how each material changes the visual effect.

Another possibility is to modify the original scene. Students might imagine that the landscape is covered in fog or that the sky is filled with rain clouds. They then attempt to represent these new conditions while maintaining van Gogh's distinctive artistic style. Through this process, **learners test ideas, observe results and reflect on their creative decisions**.

By encouraging experimentation, the activity shifts **from imitation to inquiry**. Students become active participants in the learning process, exploring possibilities rather than following a fixed set of instructions.

The Changing Role of the Teacher

Both CLIL and STEAM require teachers to adopt a slightly different role in the classroom. Instead of presenting information and expecting students to reproduce it, teachers act as facilitators who guide learners through the process of discovery.

In practical terms, this means asking questions rather than providing immediate answers. Questions such as “What do you think will happen if...?” or “How could we test this idea?” help students develop curiosity and confidence. The teacher supports the process by providing language input and scaffolding when necessary, but the main intellectual work is carried out by the learners themselves.

Benefits for Language Learning

CLIL and STEAM represent complementary approaches that can enrich the English language classroom. CLIL allows teachers to integrate meaningful content into language lessons, while STEAM adds an additional layer of inquiry and experimentation.

The key distinction between the two lies in the presence of experimentation. A CLIL lesson becomes a STEAM lesson when learners are encouraged to test ideas, explore alternatives and reflect on the outcomes of their experiments.

Implementing these approaches does not necessarily require a complete redesign of the curriculum. Often, a small adjustment to an existing activity (such as introducing an experiment) can transform a traditional lesson into a more dynamic and engaging learning experience.

Переглянути вебінар на цю тему можна за [ПОСИЛАННЯМ](#).

Natalia Liashko

Teacher trainer, CELTA tutor,
Cambridge qualified teacher
(CELTA, DELTA, TKT, IH-CYLT)

Reference list:

1. Do Coyle, Philip Hood, David Marsh, 2010, CLIL: Content and Language Integrated Learning

Як написати свою книгу?

@Sashamamedovva

«У мене стільки ідей для книги, які так і живуть тільки в голові. Все! На вихідних починаю писати... Точно на наступних... через місяць» ...

так проходять роки.

Можливо – ця історія і про тебе. У тебе є ідея, можливо навіть є текст книги, але світ про це ще не знає. Я допоможу тобі просто сьогодні зробити наступний крок, щоб одного дня люди могли оцінити твою працю та захопилися ідеями.

Я @sashamamedovva я вчителька та автор. Свою історію я хочу підштовхнути тебе рухатися в напрямку мрії. Нижче я правдиво розповідаю про всі складнощі / перешкоди /страхи з якими зіштовхнулася під час роботи над своєю книгою. Поїхали!

OMG editing

Текст написано. Він вже пів року лежав в столі. Я просто не могла набратися мужності та **відправити текст на редагування.** Страх осуду за помилки був паралізуючим. На допомогу мені прийшла розповідь *Мішель Обами*, в якій вона відверто говорила про такий самий страх, перед виданням своєї книги.

«**Ого! Перша леді США боялася? У неї вийшло. Треба і мені робити!**»

Я відправила файл на перевірку. У відповідь прилетіло червоне полотно. Жах! Стільки виправлень, в школі я б згоріла зі стида. Але я вже доросла... **редактор** мене **хвалив**) йому сподобалася книга! Червоний колір був ознакою рівня редактора, а **не** оцінка мені.

Decisions! Decisions! Decisions!

шрифт

ілюстрації

формат книги

розміщення тексту

Про це тебе буде питати художник, дизайнер, видавець. **Готуй папір та олівець** (я ще брала ножиці і клей). По переду багато творчої роботи, яка принесе задоволення і краплю стресу бо ...

The puzzle doesn't fit together

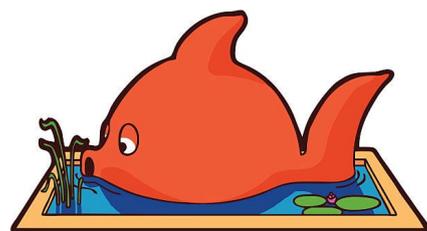
Сюрприз! Кількість малюнків не сходиться з текстом. Не вистачає ще пари сторінок. Видихаю. Думаю. Переробляю та **додаю новий матеріал**. Вже більшість шляху пройдено. Макет вже бачили декілька друзів. Шлях тільки вперед. Ще пару місяців і макет готовий на 99%

Rejection

Джоан Роулінг теж відмовляли у видавництві книг про *Гаррі*. Я **написала** в усі великі **видавництва** і **отримала тишу** у відповідь. Зібралася з силами та поїхала на форум видавництв, щоб «завести друзів» і дізналася, що є плани / списки на пару років вперед.

Я була **занадто маленька** у **великому ставку**.

BIG fish in the **SMALL pond**!

Шукай когось СВОГО розміру. Я знайшла маленький видавничий дім, який був радий мені допомогти, а може просто не змогли відмовити. Ось тільки факт: Нарешті я несла додому **важку коробку з копіями книги!** **МОЄЇ** книги!

Шлях від ідей до «*Ааа! Це мою книгу! Я тримаю в руках власну книгу!*» наповнений ростом, розвитком та радіщами подолання перешкод. Ти будеш рости разом з книгою і одного дня будеш тримати свій шедевр в руках.

Переглянути книгу можна [ТУТ](#).

Саша Мамедова
вчитель та автор

Запрошуємо вас приєднатись до марафону:

Точка Нуль: сила уроку без підготовки!

5 днів * 5 типів zero-prep tasks = 25 активностей,
які працюють одразу на будь-якому уроці.

Prep = 0, Impact = 100

Реєстрація відкрита 🖱️ [посилання](#)

Участь для агентів ENBI agency

БЕЗКОШТОВНА! Welcome! 😊

Thank you for being with us, our dearest reader 😊

Our next issue is scheduled in *May, 2026*.

Feel like you are ready to contribute and share your
experience, contact us!

We will be happy to publish your materials.

Stay connected!

